

Ministerstvo financií
Slovenskej republiky

Nadácia
F. A. Hayeka

Projekt pilotnej implementácie programového rozpočtovania
(s dôrazom na využitie strategického plánovania)
pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov
a účinnosti dosahovania cieľov na úrovni samosprávy

Záverečná správa

Banská Bystrica

Obsah

Úvodná informácia	3
Realizované výstupy počas projektu	4
Odporúčania	6

Úvodná informácia

Záverečná správa sa realizuje ako posledný z výstupov projektu Ministerstva financií SR s názvom *Projekt pilotnej implementácie programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov na úrovni samosprávy* (ďalej len „projekt“).

Cieľom projektu bolo prostredníctvom programových štruktúr formulovaných v pilotných subjektoch úspešne implementovať programové rozpočtovanie v miestnej a regionálnej územnej samospráve pre návrhy rozpočtov na roky 2009 – 2011. Výber pilotných subjektov samospráv podliehal kritériu rôznej veľkosti zapojených subjektov a kritériu geografickej polohy v rámci územia SR tak, aby boli výstupy projektu dostupné pre ďalšie subjekty miestnej a regionálnej územnej samosprávy. Počet pilotných subjektov zapojených do projektu predstavuje spolu 30 subjektov samosprávy, pričom ich rozloženie je opísané v nasledujúcej tabuľke:

Subjekt samosprávy	Počet
VÚC	3
Krajské mesto	3
Okresné mesto	13
Obec	11
Spolu	30

Jedným z miest, ktoré sa zapojili do projektu, je aj **mesto Banská Bystrica**.

Cieľom Záverečnej správy je prezentovať:

- informácie o **pokroku** v porovnaní s údajmi obsiahnutými vo vstupnej správe;
- informácie o jednotlivých **realizovaných výstupoch** počas trvania projektu na každom jednom pilotnom subjekte územnej samosprávy;
- odporúčania** pre individuálne subjekty územnej samosprávy z hľadiska ďalšej implementácie programového rozpočtovania.

Realizované výstupy počas projektu

Realizácia projektu v meste Banská Bystrica začala oboznámením vedúcich zamestnancov mestského úradu so zákonnou povinnosťou samosprávy, vypracovať rozpočet mesta aj vo forme programového rozpočtu, ako aj výhodami, ktoré tento systém prináša. Pre všetkých zamestnancov a poslancov mesta, ale aj pre širokú verejnosť mesta sa uskutočnila **vstupná prezentácia** k projektu za účasti štátneho tajomníka Ministerstva financií SR.

Pre zdarnú realizáciu projektu bolo potrebné hneď na začiatku, oboznámiť sa so strategickými dokumentmi mesta ako aj s rozpočtovým procesom a organizačnou štruktúrou samosprávy. Výhodou mesta Banská Bystrica bolo využívanie tzv. akciového rozpočtu, ktorý rozdeľoval výdavky podľa jednotlivých činností a kompetencií samosprávy. Na základe naštudovaných materiálov a osobných stretnutí bola vypracovaná **Vstupná správa mesta Banská Bystrica** - zameraná na analýzu príjmov a výdavkov rozpočtu mesta, existenciu regulačného rámca, strategický rozmer v rozpočtovom procese a na rozpočtový proces a existujúce zodpovednosti v ňom.

Po oboznámení sa s východiskovými dokumentmi samosprávy, boli vypracované v súlade s metodikou Ministerstva financií SR 4 typy **školiacich dokumentov pre mesto Banská Bystrica**:

- Metodika tvorby strategického plánu
- Prezentácie popisujúce postupy a procesy pri tvorbe programovej štruktúry
- Vzorové príklady tvorby základných prvkov programového rozpočtovania
- Vzorové príklady programových štruktúr

Školiace materiály po schválení Ministerstvom financií SR boli doručené v tlačenej aj elektronickej forme samospráve. Následne prebiehali **školenia a workshopy** pre všetkých vedúcich zamestnancov odborov a referátov, ako aj zamestnancov úradu. Za aktívnej pomoci Odboru ekonomiky a majetku, najmä vedúcej odboru Ing. Beaty Farkašovej, bolo jedným z výstupov školení aj zostavenie **cvičného programového rozpočtu mesta Banská Bystrica na rok 2008**.

Získaním praktických skúseností pri zostavovaní programového rozpočtu, zamestnanci mesta začali pracovať na zostavovaní **pilotného programového rozpočtu na roky 2009 – 2011**. Všetky postupy, zmeny a prípadné problémy boli riešené prostredníctvom prebiehajúcich **konzultácií**, či už osobných,

mailových alebo telefonických. Súbežne s bežným rozpočtom sa tak zamestnancom mesta Banská Bystrica podarilo zostaviť **pilotný programový rozpočet na roky 2009 – 2011**.

Výsledkom **konzultácií** sú aj vypracované a schválené **Zásady rozpočtového hospodárenia**. Dokument zavádza šandardizáciu rozpočtového procesu, vrátane rozpočtového kalendára a unifikovaných formulárov.

Výstup	Realizovaný		
	Áno	Nie	Čiastočne
Vstupná správa pre mesto Banská Bystrica	X		
Školiace materiály pre mesto Banská Bystrica	X		
Školenia a workshopy pre mesto Banská Bystrica	X		
Školenia a workshopy pre iné subjekty		X	
Programový rozpočet na rok 2008 pre mesto Banská Bystrica	X		
Pilotný programový rozpočet 2009-2011 pre mesto Banská Bystrica	X		
Konzultácie mestu Banská Bystrica	X		

Odporúčania

Samospráva mesta Banská Bystrica privítala možnosť zúčastniť sa Projektu pilotnej implementácie programového rozpočtovania. V priebehu školení sa väčšina zamestnancov samosprávy stotožnila so skutočnosťou, že programové rozpočtovanie sa stáva manažérskym nástrojom, ktorý podporuje zodpovednosť, efektívnosť a účinnosť samosprávy. Môžeme konštatovať, že realizácia projektu v meste Banská Bystrica prebehla úspešne a v súlade s metodikou MF SR.

Zámery a ciele programového rozpočtu mesta korešpondujú s existujúcimi strategickými dokumentmi samosprávy. Merateľné ukazovatele sú naformulované v priamej a logickej súvislosti s jednotlivými cieľmi. Kvalita programového rozpočtu mesta v budúcnosti bude závislá aj od dodržiavania nasledovných odporúčaní:

- ✓ Pri zmenách programovej štruktúry je dôležité dodržiavať metodiku MF SR a skúmať, či formulované štruktúry vplývajú na dosahovanie cieľov a zámerov a súčasne, či formulované ciele pomáhajú plniť zámery a poslanie samosprávy.
- ✓ V rámci rozpočtového procesu zabezpečovať trvalú odbornú pomoc Odborom ekonomiky a majetku.
- ✓ Eliminovať pomocný program Administratíva – čo znamená, že výdavky, ktoré boli jeho súčasťou, budú pomerne rozdelené do jednotlivých programov.
- ✓ Vo väčšej miere využívať výsledkovo orientované ciele, ktoré vyplývajú zo strategických a koncepčných dokumentov.
- ✓ Veľký dôraz klásť na monitorovanie a hodnotenie plnenia programového rozpočtu.

Veľkým prínosom pre rozpočtový proces v samospráve je schválenie dokumentu **Zásady rozpočtového hospodárenia**, ktoré v meste Banská Bystrica zabezpečujú štandardizáciu rozpočtového procesu. Predmetný dokument definuje aj základné postupy a kompetencie pre monitorovanie a hodnotenie programového rozpočtu.

Pri praktickom vykonávaní prvého monitorovania a hodnotenia programového rozpočtu by samospráva uvítala usmernenie MF SR, prípadne odbornú asistenciu nakoľko monitorovanie a hodnotenie programového rozpočtu je nástroj na verejnú kontrolu samosprávy a prináša možnosť porovnávania sa.

Mesto Banská Bystrica vníma Programové rozpočtovanie ako proces, ktorý kontinuálne „núti“ samosprávu k vyššej zodpovednosti pri nakladaní s rozpočtovými zdrojmi a dosahovaniu vyššej výkonnosti, ako uviedla vedúca odboru ekonomiky a majetku Mestského úradu v Banskej Bystrici Ing. Beata Farkašová pre denník SME:

„Nový spôsob zostavovania rozpočtu nám postupne ponúkne celú škálu výhod a poskytne nový rozmer používania verejných zdrojov pri napĺňaní deklarovaných cieľov a zámerov.“